

Verzonden 15 juli 2020

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/20/45311
Documentnummer: 197111
Datum: dinsdag 14 juli 2020
Onderwerp: Tussenevaluatie minimabeleid en onderzoek armoedeval
Bijlage(n): *Bijlage 1: Onderzoek Armoedeval 2020 Voorschoten*

Geachte Raad,

De evaluatie van het beleidsplan 'minimabeleid en bijzondere bijstand 2019-2022' staat gepland voor 2021. De evaluatie wordt uitgevoerd aan de hand van het Onderzoek Armoedeval 2020 (voorheen minima-effectrapportage) en de Armoedemonitor 2021.

Er is nu alvast een tussenevaluatie uitgevoerd. De hoofdreden daarvoor is dat de coronacrisis waarschijnlijk invloed heeft op de uitkomsten van de Armoedemonitor 2021. De Armoedemonitor is voor het meten van de armoede een waardevol onderzoek, echter voor het meten van de directe effecten van het beleid is het nu (gezien de coronacrisis) niet noodzakelijk dit onderzoek af te wachten. Aan de hand van de uitkomsten van het Onderzoek Armoedeval 2020 is deze tussenevaluatie uitgevoerd. In 2021 volgt een nieuwe evaluatie van het beleid. Er wordt dan een vergelijking gemaakt met deze tussenevaluatie. De effecten van het beleid, en de effecten van de coronacrisis kunnen dan beter onderscheiden worden.

In deze brief wordt de raad onder andere geïnformeerd over:

- de uitkomsten van het Onderzoek Armoedeval 2020. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen sprake meer is van een armoedeval, mede als gevolg van het huidige minimabeleid.
- het gebruik van de minimaregelingen. Er wordt daarbij een vergelijking gemaakt tussen 2018 (ten tijde van het oude beleid) en 2019 (ten tijde van het huidige beleid).

1. Onderzoeken

Onderzoek Armoedeval

Het Onderzoek Armoedeval is uitgevoerd in Q1 2020 en meet het effect van de landelijke (bijvoorbeeld toeslagen) en lokale regelingen (met name minimabeleid) op de portemonnee van verschillende huishoudtypen. Ook een eventuele armoedeval is berekend. Dit onderzoek wordt doorgaans elke vier jaar uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau, in opdracht van de gemeente.

Armoedemonitor

De Armoedemonitor meet de omvang van armoede in de gemeente onder verschillende doelgroepen en wijken. Vervolgens wordt berekend wat het gebruik en bereik van de minimaregelingen is. Dit onderzoek wordt eens in de vier jaar uitgevoerd. De laatste armoedemonitor verscheen in 2017. De volgende armoedemonitor wordt uitgevoerd in 2021.

2. Coronacrisis

Inmiddels is duidelijk dat de ontwikkeling van de armoede negatief wordt beïnvloed door een exogene ontwikkeling, namelijk de coronacrisis. Het armoedecijfer zal waarschijnlijk hoger liggen dan vóór de crisis, als gevolg van een verslechterde economie en het (deels) wegvallen van inkomen bij een groot aantal huishoudens. De armoedemonitor 2021 is van belang omdat dan kan worden ingeschat wat de coronacrisis met het armoedecijfer (tot dan toe) heeft gedaan en welke doelgroepen het meest zijn getroffen. Indien nodig kan het beleid hierop worden aangepast.

De coronacrisis heeft geen invloed op de uitkomsten van het Onderzoek Armoedeval. Dit komt doordat dit onderzoek het effect van de landelijke en lokale regelingen op de individuele

portemonnee meet. Het aantal mensen dat in armoede leeft zal daar bij gelijkblijvend landelijk en lokaal inkomensbeleid niks aan veranderen.

Tot en met mei 2020 is er nog geen stijging van het gebruik van de bijzondere bijstand en minimaregelingen zichtbaar. Het is wel mogelijk dat het gebruik van de regelingen gaat stijgen. De werkgelegenheid daalt, het aantal aanmeldingen voor WW en de bijstand stijgt en veel zelfstandigen verkeren in zwaar weer. Zelfstandigen kunnen in sommige gevallen ook gebruik maken van de minimaregelingen.

Wat de invloed van de coronacrisis op het gebruik van de regelingen is, hangt af van:

- Een eventuele tweede golf van het virus en daarmee de snelheid van herstel van de economie;
- In hoeverre de inwoners die nu een beroep doen op algemene bijstand, langdurig in deze situatie zullen verkeren;
- De hoogte van het vermogen van de inwoners en partners die nu een Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ontvangen.

3. Doelstellingen Minimabeleid 2019-2022

Om te bepalen in welke mate de maatregelen uit het beleidsplan de financiële zelfredzaamheid van inwoners weet te bevorderen, zijn in het beleidsplan een aantal doelstellingen geformuleerd, namelijk:

1. Het beleidsplan levert een bijdrage aan het financieel zelfredzaam maken van inwoners. In 2022 zijn dan ook minder huishoudens afhankelijk van minimaregelingen ten opzichte van het aantal in 2016. Hierbij wordt zoveel mogelijk toegewerkt naar middeling van de besteedbare inkomens zoals vermeld in hoofdstuk 2, middels de herverdeling zoals omschreven in hoofdstuk 3. Echter, exogene ontwikkelingen, waarvan de gevolgen nog niet in te schatten zijn, kunnen hun doorwerking hebben op de mate waarin deze doelstelling wordt bereikt.
2. Minder kinderen groeien in 2022 op in armoede ten opzichte van het aantal kinderen in minimahuishoudens in 2016. Hierbij gelden dezelfde uitgangspunten als hierboven omschreven.
3. Inwoners die recht hebben op één of meerdere minimaregelingen, zijn hiermee bekend en maken hier ook gebruik van.

Invloed van het minimabeleid

De eerste twee doelstellingen vragen enige nuance omdat deze doelstellingen niet enkel door het minimabeleid behaald worden. Minimabeleid heeft namelijk vooral indirect invloed op het armoedecijfer in de gemeente. Het minimabeleid zorgt namelijk voor belangrijke (financiële) ondersteuning. Door deze financiële ondersteuning kunnen inwoners meedoen (1), wordt intergenerationele (op generaties overdraagbare) armoede beperkt (2) en is er invloed op de mate waarin werken loont (3).

Minimabeleid heeft met name invloed op het verkleinen van de kans op intergenerationele armoede. Op de lange termijn kan bijvoorbeeld het 'meedoen' middels de regeling Maatschappelijke participatie en de regeling School- sport- en cultuurkosten hieraan bijdragen. Hierdoor ondervinden kinderen de gevolgen van opgroeien in armoede in beperktere mate. Meer mensen kunnen zich door het minimabeleid beter financieel redden. Daarnaast zorgt goed minimabeleid dat werken loont (beperken van de armoedeval). Hierdoor worden mensen niet tegengehouden om te gaan werken als dat mogelijk is, waardoor uiteindelijk weer minder mensen afhankelijk zijn van inkomensregelingen van de overheid.

Behalen van de doelstellingen

Doelstellingen 1 en 2 kunnen mogelijk worden behaald in 2022 door met name de uitvoering van het re-integratie- en participatiebeleid, een tot voor kort aantrekkende economie (waarvan nog onduidelijk is hoe deze zich zal ontwikkelen) en het beleidsplan schuldhulpverlening. Het minimabeleid ondersteunt bij het behalen van de doelstellingen. Het aantal kinderen dat

opgroeit in armoede, en het gebruik en bereik wordt gemeten middels de armoedemonitor in 2021 (doelstellingen 2 en 3).

4. Gebruik minimaregelingen 2018/2019

Om alvast een beeld te vormen van het gebruik van de minimaregelingen is hieronder een overzicht weergegeven. Per regeling is zichtbaar of er sprake is van een stijging of daling van het gebruik tussen 2018 (oud beleid) en 2019 (huidig beleid).

Regelingen	Gebruik 2018	Gebruik 2019
Minimaregelingen algemeen		
Collectieve zorgverzekering (personen, maandelijks)	650	663
Individuele inkomenstoelage (huishoudens, jaarlijks)	158	161
Regeling pensioengerechtigden (huishoudens, deel van de regeling één keer per jaar deel van de regeling één keer per drie jaar)	16	15
Verborgene kosten zieken en gehandicapten (één keer per jaar)	60	55
Regeling maatschappelijke participatie (personen, één keer per jaar)	239	239
Minimaregelingen Kindpakket:		
Tegemoetkoming school- cultuur- en sportkosten (kinderen, jaarlijks)	106	121
Internetregeling (huishoudens, maandelijks)	36	61
Computerregeling (één keer per vijf jaar, per gezin)	11	11
Tabletregeling (één keer per vijf jaar, per kind)	8	14

Toelichting tabel

De algehele lijn is dat er een lichte stijging te zien is met betrekking tot het gebruik van de minimaregelingen. Dit betekent niet automatisch een hoger armoedecijfer. Het kan ook zijn dat het bereik is verhoogd.

Internetregeling

De internetregeling is sinds augustus 2018 van kracht. Dat is de oorzaak waardoor het gebruik in 2019 hoger is.

Collectieve zorgverzekering

De doelgroep is per 2019 uitgebreid naar een inkomen tot maximaal 130% van het Wettelijk sociaal minimum (hierna Wsm). In 2018 was dit 125% van het Wsm. Hierdoor is het gebruik gestegen.

Kindpakket

Dankzij de door het Rijk beschikbaar gestelde Klijnsmagelden is in 2018 het maximale inkomen om in aanmerking te komen voor het Kindpakket gestegen van 110% naar 130%. Hierdoor is het mogelijk dat in 2019 het gebruik nog iets verder is opgelopen.

Individuele Inkomenstoelag (IIT)

Consulenten Inkomen hebben in Q4 van 2019 actief ingezet op een hoger gebruik van de IIT door inwoners hier extra over te informeren.

5. Budget minimaregelingen en bijzondere bijstand

In 2019 is meer uitgegeven aan de minimaregelingen en bijzondere bijstand tezamen dan in 2018. Hierboven zijn enkele oorzaken aangegeven van een verhoging van het gebruik en daarmee kosten ten laste van het budget bijzondere bijstand. Dit budget kent doorgaans een grillig verloop. De oorzaak hiervan is dat er voor veel uiteenlopende zaken bijzondere bijstand aangevraagd kan worden, en er geen vast bedrag per verstrekking geldt. Hierdoor is een verlaging of verhoging van enkele procenten in beginsel geen bijzonderheid. De uitgaven passen binnen het begrote bedrag voor de bijzondere bijstand en minimaregelingen.

6. Collectieve zorgverzekering 2020

Overstap naar 1 aanbieder

Met ingang van 1 januari 2020 is de gemeente overgestapt van het aanbod van twee verzekeraars (Menzis en Zorg en Zekerheid) naar het aanbod van één verzekeraar (Menzis). De reden daarvoor was onder andere dat gezien de verwachte inschrijving door Menzis en Zorg en Zekerheid, er sprake zou zijn van minder gezonde concurrentie. Door vooraf de keuze te maken voor één aanbieder was die gezonde concurrentie er wel.

Geen uitgebreid aanvullend pakket meer

In 2020 wordt geen uitgebreid aanvullend pakket meer aangeboden. Er is gekozen voor een beperkte aanvullende verzekering, en een gemiddelde aanvullende verzekering. Het niet meer bieden van een zwaar pakket is afgestemd op het doel van de gemeente om de voorziening betaalbaar te houden. Ook blijkt uit gebruik dat veel inwoners onnodig over-verzekerd waren.

Aantal deelnemers (inclusief kinderen)

deelnemers in 2019: 663 (Menzis 32 + Zorg en Zekerheid 631)

deelnemers in 2020: 391 (enkel Menzis)

Een deel van de verzekerden is niet overgestapt naar Menzis. Dit kan de volgende oorzaken hebben:

- Inwoners waarvan het inkomen of vermogen nu boven de grens is door een tot voor kort nog aantrekkende economie (dit zal gaan om een beperkt aantal)
- Inwoners die bij Zorg en Zekerheid zijn gebleven, om uiteenlopende redenen. De redenen kunnen zijn dat dit vertrouwd is (1), dat geen tijd in overstap is gestoken (2) of de dekkingsopties passender zijn in het geval de inwoner veel zorg nodig (denkt) te hebben. Zorg en Zekerheid biedt dan een uitgebreider aanvullend pakket (3), er was sprake van een betalingsachterstand bij de verzekeraar en overstappen is hierdoor nog niet gelukt (4).

De verwachting vanuit Menzis en BS&F is dat het gebruik van de collectieve zorgverzekering met ingang van 2021 verder zal stijgen.

Overstapcoach

Inwoners zijn eind 2019 geïnformeerd over de mogelijkheid in gesprek te gaan met een overstapcoach. In december hebben 102 inwoners gebruik gemaakt van de overstapcoach bij de bibliotheek in Voorschoten. De overstapcoach keek samen met de inwoner of overstappen de juiste keuze was op dat moment.

Hoogte collectiviteitskorting

In totaal heeft de inwoner in 2020 een voordeel van € 23,- tot € 25,- per maand. Dit betreft optelsom van collectiviteitskorting vanuit de verzekeraar plus bijdrage gemeente ad € 14,71 ter hoogte van de aanvullende premie.

7. Onderzoek Armoedeval

Er is in het Onderzoek Armoedeval gekeken naar het totaal inkomen van verschillende huishoudtypen. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Hier worden vervolgens de vaste lasten afgehaald. Er blijft dan een vrij te besteden bedrag over. Van een armoedeval is sprake wanneer aan het werk gaan vanuit de bijstand, uiteindelijk een lager vrij te besteden bedrag oplevert omdat sommige landelijke en gemeentelijke regelingen lager worden of wegvallen. Meer over het vrij te besteden bedrag is terug te vinden in het Onderzoek Armoedeval onder 1.4 en 1.5.

Maatregelen beleidsplan 2019-2022

Uit de minimaeffectrapportage in 2017 kwamen een aantal armoedevalen naar voren. Daarnaast werd niet altijd het vrij te besteden bedrag hoger naarmate het inkomen steeg van bijvoorbeeld 110% van het Wsm naar 130% van het Wsm. Er zijn met ingang van 2019 maatregelen getroffen om de armoedeval zo veel als mogelijk te voorkomen, en om ervoor te zorgen dat het vrij besteedbaar bedrag hoger wordt, naarmate het inkomen hoger wordt.

Het gaat om de volgende twee getroffen maatregelen:

- het aanpassen van bedragen van de minimaregelingen. Zo is bijvoorbeeld het bedrag voor de regeling voor pensioengerechtigden verlaagd, en de individuele inkomensvoet voor gezinnen met kinderen op het voortgezet onderwijs verhoogd (in de doelstellingen van het beleidsplan is dit 'middeling' genoemd)
- er is een herindeling gemaakt van de doelgroepen binnen de regelingen. Zo is bijvoorbeeld de Individuele inkomensvoet voor zes verschillende huishoudtypen beschikbaar, waar dit er in 2018 nog drie waren. Er wordt hierdoor meer financieel maatwerk geleverd per individuele doelgroep.

Belangrijkste bevindingen van het Onderzoek Armoedeval 2020: werken loont

Het minima-beleid heeft eraan bijgedragen dat geen sprake meer is van een armoedeval. De gemeentelijke regelingen zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Geen armoedeval betekent dat werken loont. Wanneer huishoudens in Voorschoten vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent van het Wsm, gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit. Dit is een verbetering ten opzichte van de situatie in 2018.

Aanbevelingen Onderzoek Armoedeval

In het Onderzoek Armoedeval worden twee aanbevelingen gedaan (hoofdstuk 3.2 van het onderzoek). Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente Voorschoten het al relatief goed doet.

Aanbeveling 1) Harmoniseren van de regelingen AOW-gerechtigden en chronisch zieken en gehandicapten

De gemeente Voorschoten biedt twee regelingen aan die kwetsbare minima ondersteunen, namelijk:

- 1) Bijzondere bijstand voor AOW-gerechtigden ad € 87,- per jaar.
 - 2) Regeling Verborgen kosten voor chronisch zieken en gehandicapten ad € 150,- per jaar.
- Deze regelingen sluiten elkaar uit: wanneer een AOW-gerechtigde gebruikmaakt van de regeling Verborgen kosten voor zieken en gehandicapten, kan hij geen gebruik meer maken van de regeling voor AOW-gerechtigden. Het bedrag dat hij vanuit de eerste regeling kan krijgen is € 64 euro hoger dan het bedrag voor de tweede regeling. Het harmoniseren van deze bedragen maakt het voor minima duidelijker en transparanter waar recht op is, en zorgt ervoor dat geen bedragen misgelopen worden. Het alternatief om deze regelingen samen te voegen tot één regeling voor kwetsbare minima wordt genoemd in het onderzoek.

Het college heeft het voornemen de aanbeveling over te nemen

De regeling kan binnen de gemeente Voorschoten geharmoniseerd worden door bij beide regelingen een gelijk bedrag toe te kennen. Besluitvorming hieromtrent volgt nog. Er zal dan ook gekeken worden in hoeverre de bedragen gelijkgetrokken kunnen worden met de gemeente Wassenaar. De uitvoering van de aanbeveling zou naar verwachting € 1100,- per jaar kosten (aantal rechthebbenden x € 64 verhoging). Dit zou binnen de reguliere budgetten opgevangen kunnen worden.

De regelingen kunnen niet worden samengevoegd tot één regeling. Hier zijn twee redenen voor: Een minimaregeling heeft altijd een specifiek doel, per doelgroep. De vergoeding dient voor dit specifieke doel ingezet te worden (doelmatige besteding). Dit doel is voor beide doelgroepen verschillend. Samenvoegen wordt hierdoor juridisch gezien niet geadviseerd. Daarnaast kan het zo zijn dat de doelgroepen AOW-gerechtigden en chronisch zieken en gehandicapten het niet als prettig ervaren om samengevoegd te worden tot één doelgroep.

Aanbeveling 2) Invoeren van een glijdende schaal bij de Regeling maatschappelijke participatie en regeling School- sport- en cultuurkosten

In het huidige beleid kunnen volwassen minima met een inkomen tot 110 procent Wsm gebruikmaken van de Regeling maatschappelijke participatie. Voor hun kinderen kunnen zij tot een inkomen van 130 procent Wsm nog gebruikmaken van deze regeling, hoewel het bedrag hiervoor halveert bij een inkomen hoger dan 110 procent van het Wsm. Ook kunnen minima-huishoudens met kinderen een tegemoetkoming krijgen voor school-, cultuur- en sportkosten. Net als bij de Regeling maatschappelijke participatie krijgen deze huishoudens tot een inkomen van 110 procent Wsm het volledige bedrag van deze regeling, bij een hoger inkomen (tot 130 procent Wsm) krijgen zij nog maar de helft van het bedrag.

Door deze inkomensgrenzen gaat er bij het aanvaarden van werk bij een inkomen hoger dan 110 procent een relatief groot bedrag aan regelingen verloren. Het effect hiervan is in dit onderzoek met name te zien bij paren met oudere kinderen. Een meer glijdende schaal zou er voor zorgen dat de bijdrage naar rato afneemt naar mate het inkomen hoger wordt. Dit houdt in dat minima tot een inkomen van, bijvoorbeeld, 110 procent Wsm het volledige bedrag krijgen, bij een inkomen van 120 procent nog 75 procent van het bedrag krijgen en bij een inkomen van 130 procent nog 50 procent. Hierdoor gaan minima er na werkaanvaarding met een inkomen boven de 110% van het Wsm er meer op vooruit dan in de huidige situatie, wat de prikkel om te werken kan versterken.

Aanbeveling wordt niet overgenomen

Er is in geen enkele situatie sprake van een armoedeval waarbij het vrij besteedbaar bedrag lager is dan in de bijstandssituatie. De glijdende schaal zou de kosten voor de regeling verhogen, terwijl de uitkomsten van het onderzoek geen aanleiding geven om dit te doen. Deze aanbeveling wordt niet overgenomen.

8. Conclusie

Het minimabeleid zorgt voor belangrijke ondersteuning, het mee kunnen doen, het beperken van intergenerationele armoede en heeft invloed op de mate waarin werken loont. Dit draagt bij aan de financiële zelfredzaamheid van de inwoners.

Er is mede door het huidige minimabeleid gebleken dat werken vanuit de bijstand altijd loont in de gemeente Voorschoten. Landelijke en gemeentelijke regelingen samen, zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen.

De regeling verborgen kosten voor chronisch zieken en gehandicapten wordt binnen de gemeente Voorschoten geharmoniseerd door bij beide regelingen een bedrag van € 151 toe te kennen.

Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van de minimaregelingen is in 2019 niet gedaald. Dit wil niet zeggen dat het armoedecijfer is gestegen, daarvoor dient het bereik gemeten te worden. In 2021 volgt de armoedemonitor, en een nieuwe evaluatie van het minimabeleid.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

C. Aptroot,
waarnemend burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

**ONDERZOEK ARMOEDEVAL
GEMEENTE VOORSCHOTEN 2020**

Onderzoek armoedeval gemeente Voorschoten 2020

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Voorschoten.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Voorschoten

Datum

Juni 2020

Auteurs

Michelle Ellens
Reimer Vonk

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen	3
1.2. Inkomsten landelijke regelingen	3
1.3. Inkomsten gemeentelijke minimaregelingen	3
1.4. Uitgaven	5
1.5. Vrije bestedingen	6
1.6. Aannames	6
2. De inkomenseffecten	7
2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid	7
2.2. De gemeentelijke bijdragen geven meer ruimte voor vrije bestedingen	8
2.3. Werken vanuit de bijstand loont in de meeste situaties	10
3. Bevindingen	17
3.2. Aanbevelingen	18
4. Vergelijking met Nibud 2017	20
Bijlage 1. Financieel maandoverzicht	22

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers die in armoede verkeren, te verbeteren. Daarnaast hebben zij de taak en het belang om prikkels te geven aan burgers om zoveel zelfstandig in hun levensonderhoud te laten voorzien. De regering heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid van de gemeenten.

Het minimabeleid is ook in de gemeente Voorschoten een actueel thema. In het bijzonder gaat hierbij de aandacht uit naar de armoedeval: welke huishoudens worden hierdoor getroffen?

De Inkomens Effectrapportage geeft antwoord op deze vraag en biedt inzicht in de actuele financiële positie van minima en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert.

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Opzet van het onderzoek

Voor elf verschillende huishoudtypen met vier verschillende inkomens ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum worden de effecten berekend. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op de manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste bevindingen. In hoofdstuk 4 wordt een vergelijking gemaakt met de Minima effectrapportage van het Nibud uit 2017. In bijlage 1 staat per huishoudtype het financieel maandoorzicht.

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk schetsen we de onderzoeksmethodiek van de Inkomenseffect Rapportage aan de hand van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden.

1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2020 voor de volgende 11 huishoudtypen:

- alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- alleenstaande ouder, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, met twee jongere kinderen (3 en 5 jaar);
- alleenstaande ouder, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, twee jongere kinderen (3 en 5 jaar);
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- alleenstaande, AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), AOW-gerechtigd;
- alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, met zorgvraag;
- alleenstaande, AOW-gerechtigd, met zorgvraag;
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, met zorgvraag, met thuiswonend, werkend kind van 25.

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben.

1.2. Inkomsten landelijke regelingen

De inkomsten bestaan uit het netto-inkomen en diverse bijdragen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - combinatiekorting;
 - kinderbijslag;
 - kindgebonden budget.

1.3. Inkomsten gemeentelijke minimaregelingen

Onderstaand volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2020.

Tabel 1.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Voorschoten

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand	Tot 110%	Individuele vergoedingen
Kwijtschelding gem. belastingen	Tot 100%	-

Individuele inkomenstoelage (incl. referentieperiode)	Minimaal 3 jaar tot 110%	Alleenstaande: € 450; Alleenstaande met jonge kinderen: € 450; Alleenstaande met oudere kinderen: € 600; Paar: € 600; Paar met jonge kinderen: € 450; Paar met oudere kinderen: € 600.
Individuele studietoelage	-	€ 110 per maand
Verborgene kosten voor chronisch zieken en gehandicapten	Tot 110%	€ 150 per persoon per jaar
Collectieve zorgverzekering	Tot 130%	<i>Zorgverzekering Menzis:</i> Pakket GarantVerzorgd 1 en GarantTandVerzorgd 250: € 127,31 i.p.v. € 150,68; Pakket GarantVerzorgd 2 en GarantTandVerzorgd 250: € 140,65 i.p.v. € 165,24. Pakket GarantVerzorgd 2 en GarantTandVerzorgd 500: € 147,34 i.p.v. € 172,69.
Regeling maatschappelijke participatie	Tot 110%	€ 141 per volwassene, per jaar; € 216 per kind, per jaar.
Regeling maatschappelijke participatie	Tussen 110% en 130% Wsm	€ 108 per kind, per jaar.
Tegemoetkoming school-, cultuur-, sportkosten	Tot 110%	€ 238 per jaar per kind op de basisschool; € 500 per jaar per kind op de middelbare school
Tegemoetkoming school-, cultuur-, sportkosten	Tussen 110% en 130% Wsm	€ 119 per jaar per kind op de basisschool; € 250 per jaar per kind op de middelbare school.
Computer-, tablet- en internetregeling	Tot 130%	Computer: Eens per 5 jaar een vergoeding van € 540 per huishouden met kinderen in groep 7 en 8 van het basisonderwijs en kinderen tot 18 jaar op het voortgezet onderwijs of op het MBO; Tablet: Eens per 5 jaar een vergoeding van € 310 per kind. Deze regeling geldt voor kinderen op het voortgezet onderwijs of op het MBO; Internet: Een vergoeding van € 20 per huishouden, per maand, voor gezinnen met kinderen in groep 7 en 8 van de basisschool en kinderen tot 18 jaar op het voortgezet onderwijs of het MBO.
Bijzondere bijstand voor personen met pensioengerechtigde leeftijd	Tot 110% Wsm	€ 87 per persoon, per jaar voor personen die niet in aanmerking komen voor de regeling Verborgene kosten voor chronisch zieken en gehandicapten.
Duurzame gebruiksgoederen voor personen van pensioengerechtigde leeftijd	Tot 110% Wsm	€ 760 per huishouden, eens per 3 jaar.

In de berekening van de inkomenseffecten worden de volgende regelingen meegenomen:

- kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting;
- de totale korting op de collectieve zorgverzekering:
 - minima die niet AOW-gerechtigd zijn: deelname aan GarantVerzorgd 1 met GarantTandVerzorgd 250²;
 - minima die niet AOW-gerechtigd zijn en een zorgvraag hebben: deelname aan pakket GarantVerzorgd 2 met GarantTandVerzorgd 500.
 - minima met de AOW-leeftijd: deelname aan GarantVerzorgd 2 met GarantTandVerzorgd 500;
- Individuele inkomstenstoelag;
- Verborgene kosten voor chronisch zieken en gehandicapten;
- Regeling maatschappelijke participatie;
- Tegemoetkoming school-, cultuur-, sportkosten;
- Internetregeling;
- Bijzondere bijstand voor personen met pensioengerechtigde leeftijd.

De volgende gemeentelijke regelingen zijn niet meegenomen in het financieel maandoverzicht en de inkomenseffecten:

- Bijzondere bijstand;
- Individuele studietoelag;
- Computer- en tabletregeling;

Bijzondere bijstand is niet opgenomen, omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt. De individuele studietoelag wordt niet meegenomen omdat deze toelag bedoeld is voor een specifieke en kleine doelgroep. De computer- en tabletregeling zijn niet meegenomen omdat deze vergoedingen een keer per 5 jaar plaatsvinden en dus geen structureel maandelijks inkomen zijn.

1.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur³, energiekosten⁴ en verzekeringen. Voor minima met een zorgvraag zijn kosten voor medicijnen meegerekend;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en (indien aan de orde) het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in de bijlage.

² In verband met verschil in verwachte zorgkosten tussen jongere en oudere huishoudens nemen we aan dat mensen minima van AOW-leeftijd deelnemen aan het meest uitgebreide pakket, GarantVerzorgd 2 met GarantTandVerzorgd 500. Personen jonger dan AOW-gerechtigde leeftijd met zorgvraag maken ook gebruik van dit pakket.

³ We gaan uit van € 565 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 625 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Voorschoten.

⁴ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Eneco (EuropeseWind en Gas 3 jaar), de kosten voor water op de tarieven van Dunea. Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud.

We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

1.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan bijvoorbeeld een lidmaatschap voor een (sport-)vereniging of de bibliotheek, sociale en recreatieve activiteiten of aan zakgeld voor kinderen. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag.

1.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- de huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag;
- iedereen woont in een huurwoning;
- alleenstaande ouders met jongere kinderen en een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Bij alleenstaande ouders met een inkomen boven de bijstandsnorm gaat het jongste kind 80 uur (bij 110 procent Wsm) of 120 uur (bij 120 en 130 procent Wsm) per maand naar de dagopvang. Het tarief voor deze dagopvang is € 8,32 per uur (gemiddelde uurprijs dagopvang in 2020). Het oudste kind gaat 40 uur per maand naar de buitenschoolse opvang tegen een tarief van € 7,47 (gemiddelde uurprijs BSO in 2020);
- bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen;
- bij een paar met zorgvraag en een thuiswonend werkend kind van 25 jaar ontvangen beide ouders een bijstandsuitkering en werkt het kind tegen het Wettelijk minimumloon (WML)⁵. Bij ieder hoger inkomensniveau gaat een van beide ouders werken voor een hoger loon. In de bijstandssituatie krijgen zij vanwege het inkomen van hun kind te maken met de kostendelersnorm. Dit betekent dat hun bijstandsuitkering 13,34 procent⁶ lager is dan de bijstandsnorm voor paren. Als een van het paar gaat werken tegen een inkomen gelijk aan 110 tot 130 procent Wsm, dan vervalt het recht op de bijstandsuitkering. Het inkomen dat zij dan verdienen is gelijk aan de inkomensgrenzen van 110 tot 130 procent van de volledige bijstandsnorm (Wsm) voor paren. Het kind blijft bij een hoger inkomen werken tegen het Wettelijk minimumloon (WML). Door het inkomen van het kind is het huishoudinkomen te hoog om huurtoeslag te kunnen ontvangen. Het kind betaalt hierom maandelijks kostgeld aan zijn ouders. Dit kostgeld bestaat uit het bedrag dat zijn ouders aan huurtoeslag zouden ontvangen en een compensatie voor de kostendelersnorm (13,34 procent van de bijstandsnorm voor paren).

⁵ In 2020 bedraagt het Wettelijk minimumloon € 1.653,60 bruto per maand.

⁶ De berekening van de kostendelersnorm per persoon is: $40\% + (\text{aantal personen} \times 30\%)$ gedeeld door het aantal personen. Bij drie personen is dit $40\% + (3 \times 30\%) \div 3 = 130\% \div 3 = 43,33\%$ van de bijstandsnorm per persoon. In dit rapport krijgt een paar een bijstandsuitkering. De hoogte van hun bijstandsuitkering is dan $2 \times 43,33\% = 86,66\%$ van de bijstandsnorm voor paren.

2. De inkomenseffecten

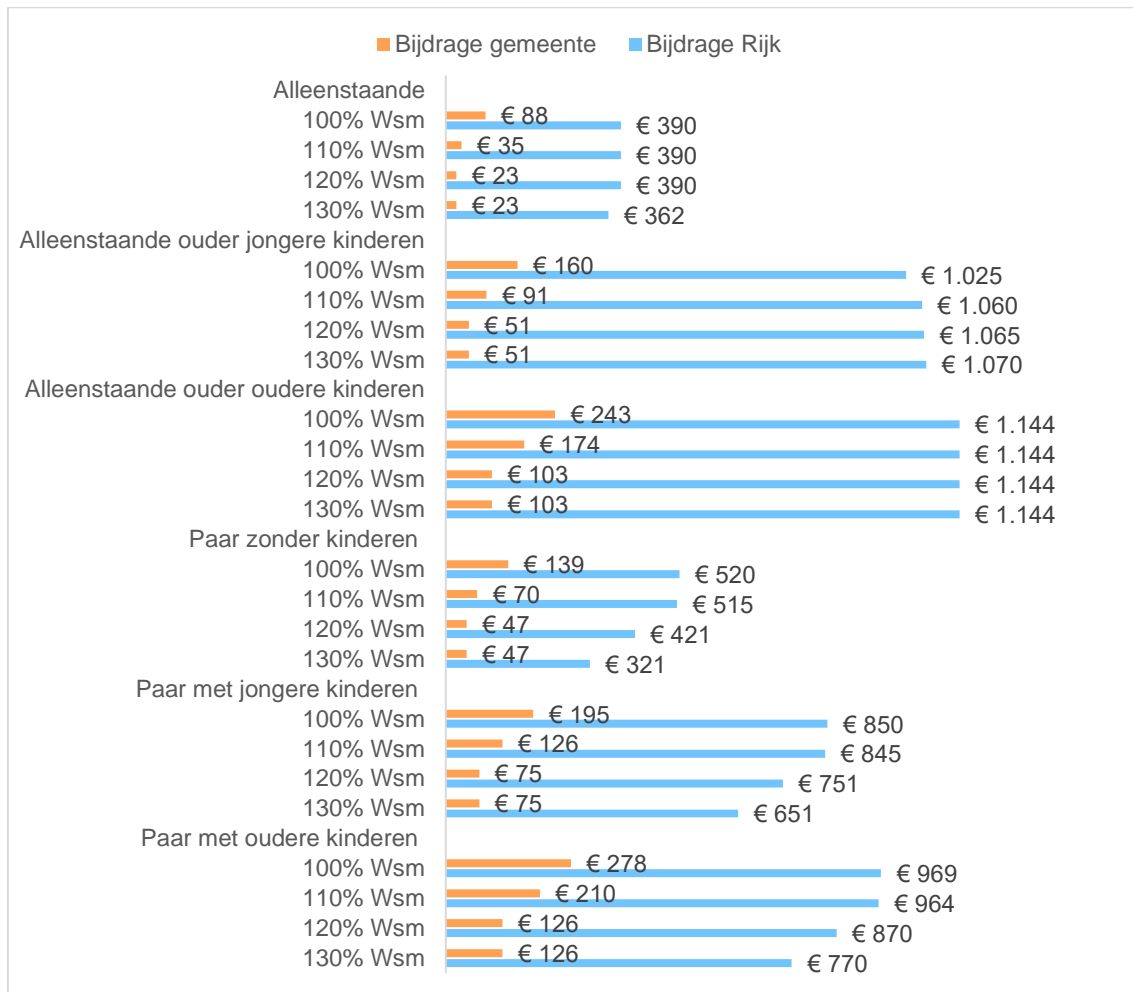
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

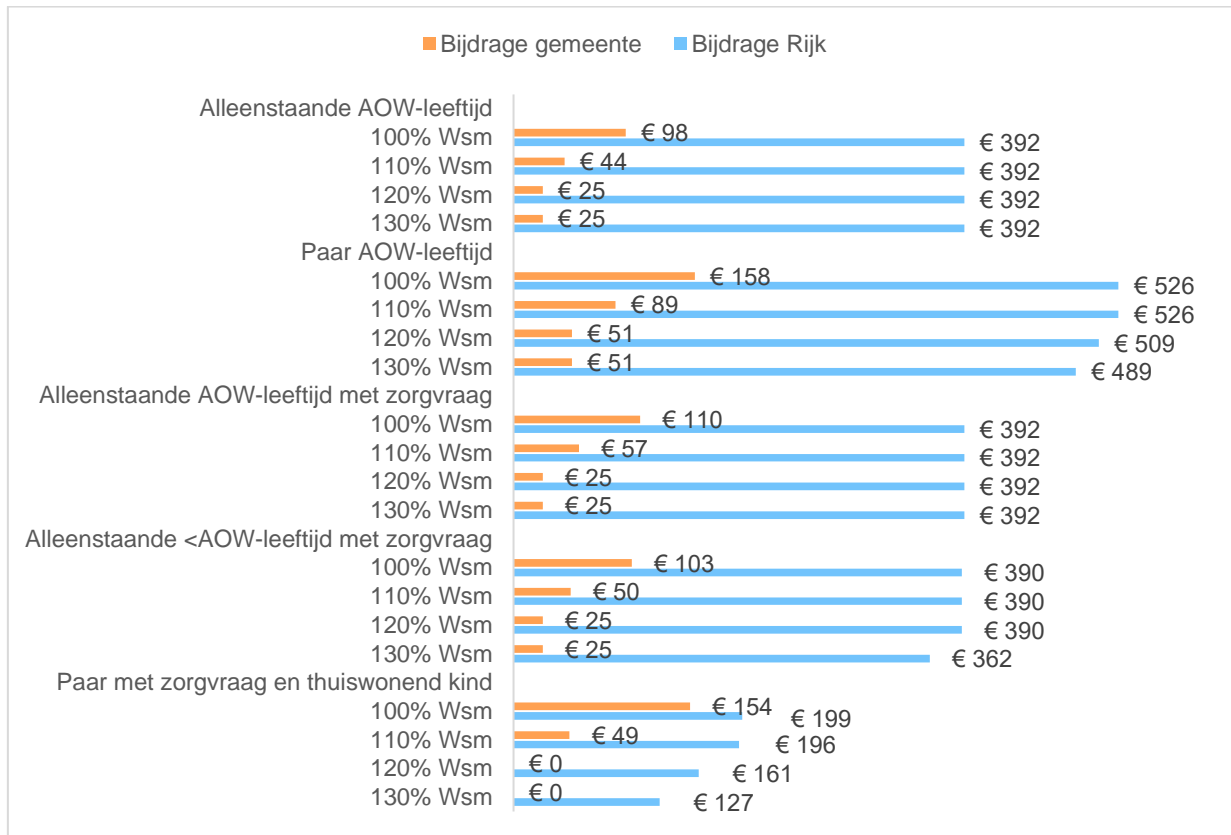
De financiële ondersteuning vanuit het Rijk is veel hoger dan vanuit de gemeente, zoals uit figuur 2.1.1. blijkt. Daarnaast verschilt de gemeentelijke vergoeding per huishoudtype: minimahuishoudens met kinderen hebben recht op meer regelingen dan minimahuishoudens zonder kinderen, waardoor het bedrag dat zij daarvan kunnen ontvangen ook hoger is. Ook krijgen zij vanuit het Rijk extra toeslagen, zoals het kindgebonden budget.

Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt geleidelijk af bij een hoger inkomen, al verschilt deze afname per huishoudtype. Voor alleenstaande ouders neemt dit zelfs iets toe omdat zij gebruik kunnen maken van de combinatiekorting. Voor meerpersoonshuishoudens loopt dit bedrag sneller terug dan voor alleenstaanden en alleenstaande ouders. Ook het bedrag aan gemeentelijke regelingen neemt geleidelijk af. Van de gemeentelijke regelingen heeft de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen een inkomensgrens van 100 procent Wsm. De regeling Verborgene kosten voor zieken en gehandicapten en de regeling maatschappelijke participatie voor volwassenen hebben een inkomensgrens van 110 procent Wsm. De collectieve zorgverzekering, de tegemoetkoming school- cultuur- en sportkosten, de internetregeling en de regeling maatschappelijke participatie voor kinderen hebben een inkomensgrens van 130 procent Wsm.

Figuur 2.1.1. Maandelijks bijdrages Rijk en gemeente, minima niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.1.2. Maandelijke bijdrages Rijk en gemeente, minima AOW-gerechtigd en/of met zorgvraag

2.2. De gemeentelijke bijdragen geven meer ruimte voor vrije bestedingen

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen. Dat zijn uitgaven voor bijvoorbeeld lidmaatschap bij een (sport)vereniging, bibliotheek, zakgeld, een dagje weg etc. Per huishoudtype en inkomensgrens verschilt het bedrag dat ze voor vrije bestedingen overhouden wel aanzienlijk:

- Een alleenstaande ouder met jongere kinderen met een inkomen tot 110 procent Wsm heeft € 488 per maand voor vrije bestedingen, een alleenstaande ouder met oudere kinderen en eveneens een inkomen van 110 procent Wsm heeft daar maandelijks € 389 voor. Dit komt doordat de uitgaven voor oudere kinderen hoger zijn;
- Een paar met oudere kinderen en een inkomen van 110 procent Wsm heeft om dezelfde reden maandelijks € 284 voor vrije besteding, terwijl een paar met jongere kinderen met een inkomen tot 110 procent Wsm daar € 406 per maand voor heeft;
- Alleenstaande ouders met twee jongere kinderen hebben bij een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm relatief weinig (€ 5) meer te besteden dan in de bijstandssituatie. Dit komt doordat zij te maken krijgen met kosten voor de dagopvang en de BSO als zij gaan werken, en hun recht op de kwijschelding gemeentelijke belastingen vervalt;
- De gemeentelijke regelingen helpen vooral paren met oudere kinderen en paren met een zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind, die zonder deze regelingen in de bijstandssituatie geen budget zouden hebben voor vrije besteding;
- Paren met twee oudere kinderen hebben bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm een kleiner budget voor vrije besteding dan bij een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm. In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in;
- Bij AOW'ers is het vrij te besteden bedrag voor alleenstaanden hoger dan voor paren;
- Bij alleenstaanden en alleenstaande AOW-gerechtigden met een zorgvraag is het vrij besteedbaar budget lager dan bij alleenstaanden en alleenstaande AOW-gerechtigden zonder zorgvraag doordat hun vaste lasten en uitgaven hoger zijn door hun zorgvraag.

Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt per huishoudtype. Een paar met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 1 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per se daar aan besteden.

Tabel 2.2.1 Maandelijks vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima niet AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	> 3 jaar 100% Wsm
Alleenstaande					
Exclusief gemeente	71	177	282	359	71
Inclusief gemeente	160	212	305	383	197
Alleenstaande ouder twee jongere kinderen					
Exclusief gemeente	323	397	488	598	323
Inclusief gemeente	483	488	539	649	520
Alleenstaande ouder twee oudere kinderen					
Exclusief gemeente	110	215	320	425	110
Inclusief gemeente	353	389	423	528	403
Paar zonder kinderen					
Exclusief gemeente	39	184	241	291	39
Inclusief gemeente	178	255	287	338	228
Paar met twee jongere kinderen					
Exclusief gemeente	135	280	336	387	117
Inclusief gemeente	330	406	411	461	349
Paar met twee oudere kinderen					
Exclusief gemeente	-71	75	131	181	-71
Inclusief gemeente	208	284	257	308	258
Alleenstaande met zorgvraag					
Exclusief gemeente	4	109	214	291	4
Inclusief gemeente	106	158	239	317	144
Paar met zorgvraag en thuiswonend werkend kind					
Exclusief gemeente	-83	265	380	497	-83
Inclusief gemeente	71	314	380	497	121

Tabel 2.2.2 Maandelijks vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	> 3 jaar 100% Wsm
Alleenstaande (AOW-leeftijd)					
Exclusief gemeente	160	278	395	513	160
Inclusief gemeente	258	322	421	538	279
Paar (AOW-leeftijd)					
Exclusief gemeente	67	226	369	508	67
Inclusief gemeente	225	315	420	559	246
Alleenstaande AOW-leeftijd met zorgvraag					
Exclusief gemeente	107	225	343	460	107
Inclusief gemeente	210	275	368	486	231

2.3. Werken vanuit de bijstand loont in de meeste situaties

Bijstandsgerechtigden die gaan werken tegen een loon van 110, 120 of 130 procent Wsm gaan er in totaal inkomen op vooruit. Dit totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen inclusief vakantietoeslag, toeslagen van het Rijk en de gemeentelijke minimaregelingen.

Een hoger inkomen kan ertoe leiden dat het recht op gemeentelijke regelingen komt te vervallen en het bedrag aan toeslagen van het Rijk afneemt. Met als gevolg dat het huishouden er per saldo slechts in beperkte mate op vooruit gaat. Paren met oudere kinderen krijgen met een terugval in inkomen te maken bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm ten opzichte van het inkomen gelijk aan 110 procent Wsm. Vergeleken met het inkomen op bijstandsniveau gaan ze er op vooruit. Financieel gezien is werken voor deze huishoudens het minst aantrekkelijk⁷. Alleenstaanden gaan er relatief het meest op vooruit wanneer zij gaan werken vanuit de bijstand.

Alleenstaanden gaan bij een hoger inkomen er steeds op vooruit.

- Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij hij tussen 110 en 130 procent van het Wsm verdient, heeft maandelijks meer te besteden. Bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm stijgt zijn totaal inkomen met € 223 (15 procent) per maand ten opzichte van de bijstandssituatie;
- Een alleenstaande krijgt bij een loon gelijk aan 100 tot 120 procent Wsm hetzelfde bedrag aan toeslagen. Vanaf een inkomen boven 120 procent Wsm loopt de bijdrage van het Rijk terug. Dit komt doordat hij dan minder huurtoeslag ontvangt, de zorgtoeslag blijft hetzelfde;
- De bijdrage vanuit de gemeente daalt van € 88 in de bijstandssituatie naar € 23 bij hogere inkomens. Dit bedrag bestaat bij een inkomen gelijk aan 120 en 130 procent Wsm voor een alleenstaande volledig uit de korting op de collectieve zorgverzekering.
- Een hoger inkomen (tot 130 procent Wsm) zorgt steeds voor een toename aan totaal inkomen, (meer) werken heeft dus financieel voordeel.

Alleenstaande ouders met jongere kinderen krijgen hogere toeslagen bij werkaanvaarding.

- Alleenstaande ouders gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie op vooruit als ze werk aanvaarden tegen een loon tussen 110 en 130 procent Wsm;
- De landelijke toeslagen lopen niet af, er is juist een lichte stijging. Het bedrag aan huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget blijft even hoog en bij werkaanvaarding ontvangt hij nog een combinatiekorting;
- De gemeentelijke bijdrage loopt van € 160 per maand in de bijstandssituatie af naar € 51 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm. Bij een inkomen hoger dan 120 procent heeft een alleenstaande ouder met jongere kinderen recht op dezelfde gemeentelijke regelingen als bij een inkomen van 110 procent Wsm. Deze bijdrage is dan echter wel lager: de bijdragen voor de regeling maatschappelijke participatie en de tegemoetkoming voor school- cultuur en sportkosten nemen af bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm;
- Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is € 253 (11 procent) hoger dan het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 100 procent Wsm.

Alleenstaande ouders met oudere kinderen behouden recht op hetzelfde bedrag aan toeslagen.

- Alleenstaande ouders gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie op vooruit als ze werk aanvaarden tegen een loon van tussen de 110 en 130 procent Wsm;
- De landelijke toeslagen blijven op alle inkomensniveaus gelijk. De ouder maakt bij werkaanvaarding geen aanspraak op een combinatiekorting omdat de kinderen ouder dan 12 jaar zijn;

⁷ In deze Inkomenseffecten Rapportage zijn de financiële effecten berekend van de inkomensgrenzen 100 tot 130 procent Wsm. Er kunnen daarom alleen uitspraken worden gedaan over het financieel effect tot 130 procent Wsm.

- De bedragen uit gemeentelijke regelingen zijn voor oudere kinderen hoger dan voor jongere kinderen. De gemeentelijke bijdrage voor alleenstaande ouders met oudere kinderen loopt af van € 243 per maand in de bijstandssituatie naar € 103 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm;
- Doordat het recht op de kwijtschelding gemeentelijke belastingen komt te vervallen, is bij een loon van 110 procent de vooruitgang in totaal inkomen Wsm ten opzichte van de bijstandssituatie slechts 1 procent. Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is 7 procent hoger dan het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 100 procent Wsm.

Paren zonder kinderen hebben € 160 extra aan inkomen bij werkaanvaarding tegen 130 procent Wsm.

- Paren zonder kinderen die vanuit de bijstandssituatie werk aanvaarden tegen een loon gelijk aan 110 tot 130 procent gaan er op vooruit. Wanneer een van hen werk aanvaardt waarbij hij een loon van 130 procent Wsm verdient, hebben zij maandelijks € 160 (7 procent) meer te besteden;
- De toeslagen van het Rijk lopen geleidelijk terug. Een paar met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 520 aan landelijke toeslagen, een paar met een inkomen van 130 procent Wsm ontvangt maandelijks € 321 aan toeslagen. Dit komt doordat voor paren de huur- en zorgtoeslag geleidelijk afnemen, vooral bij een inkomen boven de 110 procent Wsm;
- De bijdrage vanuit de gemeentelijke regelingen loopt terug van € 139 per maand in de bijstandssituatie naar € 47 bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm. Bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm vervalt het recht op regeling maatschappelijke participatie en heeft het paar alleen nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering vanuit de gemeente;

Paren met jongere kinderen gaan er enkele procenten op vooruit bij werkaanvaarding.

- Paren met twee jongere kinderen gaan er een paar procent op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie als zij gaan werken tegen een hoger loon. Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is € 132 (5 procent) hoger dan in de bijstandssituatie;
- Het bedrag van landelijke toeslagen daalt bij paren met twee jongere kinderen geleidelijk van € 850 in de bijstandssituatie naar € 651 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.
- De gemeentelijke bijdrage loopt af van € 195 bij een inkomen gelijk aan 100 procent Wsm naar € 75 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.
- Door de terugloop in landelijke en gemeentelijke regelingen gaan paren met jongere kinderen er bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm nauwelijks (€ 5) meer op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie dan bij een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm. Bij beide inkomens gaan zij er 3 procent op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie.

Paren met oudere kinderen gaan er relatief het minst op vooruit bij werkaanvaarding.

- Paren met twee oudere kinderen gaan er procentueel het minst van alle huishoudens op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie als zij gaan werken tegen een hoger loon. Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is € 100 (4 procent) dan bij een loon gelijk aan 100 procent Wsm;
- Het bedrag van landelijke toeslagen daalt bij paren met twee oudere kinderen geleidelijk van € 969 in de bijstandssituatie naar € 770 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.
- Het bedrag aan gemeentelijke bijdrage loopt af van € 278 bij een inkomen gelijk aan 100 procent Wsm naar € 126 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.
- Door de afname in landelijke toeslagen en gemeentelijke toeslagen gaan paren met oudere kinderen er bij een loon gelijk aan 120 procent Wsm een procent (€ 26) minder op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie dan bij een loon gelijk aan 110 procent Wsm. Het totaal inkomen bij een loon van 120 procent Wsm is nog steeds wel 2 procent en € 50 hoger dan in de bijstandssituatie.

Alleenstaanden met een zorgvraag gaan er iets minder op vooruit dan alleenstaanden zonder zorgvraag

- Alleenstaanden met een zorgvraag hebben recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen als alleenstaanden zonder zorgvraag;
- De gemeentelijke bijdrage is voor alleenstaanden met een zorgvraag wel hoger. Tot een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm hebben zij naast de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de korting op de collectieve zorgverzekering ook nog recht op de regeling Verborgen kosten voor zieken en gehandicapten. Ook is de gemeentelijke bijdrage voor de collectieve zorgverzekering hoger omdat alleenstaanden met een zorgvraag gebruik maken van het duurste pakket. De korting op dit pakket is hoger.
- Door deze hogere gemeentelijke bijdragen is het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 100 procent Wsm voor alleenstaanden met een zorgvraag hoger dan voor alleenstaanden zonder zorgvraag.
- Hierdoor gaan alleenstaanden met een zorgvraag er bij een inkomen gelijk aan 120 en 130 procent minder op vooruit dan een alleenstaande zonder zorgvraag op dezelfde inkomensniveaus.

Paren met een zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind gaan er op vooruit als hun inkomen stijgt

- Een paar waarvan een van beiden een zorgvraag heeft gaat er 26 procent op vooruit wanneer een van beiden gaat werken voor een loon gelijk aan 130 procent van de bijstandsnorm voor paren;
- Door het inkomen van hun kind, die werkt tegen het Wettelijk minimumloon, maakt het gezin geen aanspraak op huurtoeslag. Het bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk bestaat volledig uit zorgtoeslag. Bij een inkomen hoger dan 120 procent van de bijstandsnorm neemt de zorgtoeslag af;
- Paren met een zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind maken zij bij een inkomen van 110 procent Wsm alleen nog aanspraak op de korting op de collectieve zorgverzekering⁸.
- In de bijstandssituatie geldt de kostendelersnorm van de bijstandsuitkering. Bij werkaanvaarding verdienen zij 110, 120 en 130 procent van de volledige bijstandsnorm voor paren. Hierdoor gaat een paar met zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind er bij ieder inkomensniveau veel op vooruit in totaal inkomen ten opzichte van de bijstandssituatie.

⁸ In Voorschoten gelden specifieke inkomensgrenzen voor huishoudens met drie volwassenen. Deze grenzen zijn gebaseerd op de kostendelersnorm van de bijstandsuitkering. In de berekening van de inkomenseffecten gaan we bij hogere inkomens uit van de volledige bijstandsnorm voor paren, omdat de bijstandsuitkering vervalt als een van beiden gaat werken. Dit maakt dat het inkomen van het paar al snel hoger is dan de inkomensgrenzen van de gemeentelijke regelingen.

Tabel 2.3.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding per huishoudtype, minima niet AOW-gerechtigd

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.052	390	88	1.531		
110% Wsm	1.158	390	35	1.583	+ 52	+ 3%
120% Wsm	1.263	390	23	1.676	+ 146	+ 10%
130% Wsm	1.368	362	23	1.753	+ 223	+ 15%
Alleenstaande ouder met twee jongere kinderen						
100% Wsm	1.052	1025	160	2.237		
110% Wsm	1.158	1060	91	2.309	+ 72	+ 3%
120% Wsm	1.263	1065	51	2.379	+ 142	+ 6%
130% Wsm	1.368	1070	51	2.489	+ 253	+ 11%
Alleenstaande ouder met twee oudere kinderen						
100% Wsm	1.052	1144	243	2.440		
110% Wsm	1.158	1144	174	2.476	+ 36	+ 1%
120% Wsm	1.263	1144	103	2.510	+ 70	+ 3%
130% Wsm	1.368	1144	103	2.615	+ 175	+ 7%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.503	520	139	2.162		
110% Wsm	1.654	515	70	2.239	+ 76	+ 4%
120% Wsm	1.804	421	47	2.272	+ 109	+ 5%
130% Wsm	1.954	321	47	2.322	+ 160	+ 7%
Paar met twee jongere kinderen						
100% Wsm	1.503	850	195	2.548		
110% Wsm	1.654	845	126	2.624	+ 76	+ 3%
120% Wsm	1.804	751	75	2.629	+ 81	+ 3%
130% Wsm	1.954	651	75	2.680	+ 132	+ 5%
Paar met twee oudere kinderen						
100% Wsm	1.503	969	278	2.751		
110% Wsm	1.654	964	210	2.827	+ 76	+ 3%
120% Wsm	1.804	870	126	2.800	+ 50	+ 2%
130% Wsm	1.954	770	126	2.851	+ 100	+ 4%
Alleenstaande met zorgvraag						
100% Wsm	1.052	390	103	1.545		
110% Wsm	1.158	390	50	1.597	+ 52	+ 3%
120% Wsm	1.263	390	25	1.678	+ 133	+ 9%
130% Wsm	1.368	362	25	1.755	+ 210	+ 14%
Paar met zorgvraag en thuiswonend werkend kind						
100% Wsm	1.303	199	154	1.655		
110% Wsm	1.654	196	49	1.898	+ 243	+ 15%
120% Wsm	1.804	161	0	1.965	+ 310	+ 19%
130% Wsm	1.954	127	0	2.081	+ 426	+ 26%

Met behulp van onderstaande casussen, Jan die eerst een bijstandsuitkering heeft en daarna gaat werken, leggen we deze tabel uit.

Met behulp van onderstaande casussen leggen we deze tabel uit.

- Jan, die eerst een bijstandsuitkering krijgt en daarna gaat werken;
- Jan en Jannie, een paar met twee oudere kinderen, die eerst een bijstandsuitkering krijgen en gaan werken;
- Wim, een alleenstaande met een zorgvraag die eerst een bijstandsuitkering ontvangt en daarna een steeds hoger inkomen krijgt.

Voorbeeld Casus alleenstaande tabel 2.3.1

Jan is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.052 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Hij heeft maandelijks recht op € 390 aan toeslagen van het Rijk. Voor Jan bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Jan rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 88 per maand. Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering en de Regeling maatschappelijke participatie. In totaal heeft Jan een inkomen van € 1.531 per maand.

Als Jan werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.158 per maand. Hij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 390 per maand. Het recht op de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen komt te vervallen. Jan heeft nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering en de Regeling maatschappelijke participatie. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 35 per maand. Bij een inkomen van 110 procent Wsm is het totaal inkomen van Jan € 1.583. Dit is een stijging van € 52 (3 procent) ten opzichte van zijn totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Jan tegen een inkomen van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.263 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 390. Het recht op de Regeling maatschappelijke participatie is komen te vervallen. Jan heeft alleen nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering van € 23. Het totale inkomen van Jan is € 1.676 per maand, € 146 (10 procent) meer dan wanneer Jan een bijstandsuitkering heeft.

Als Jan gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.368 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 362 per maand. Jan ontvangt minder huurtoeslag, zijn zorgtoeslag blijft gelijk. Jan heeft nog steeds recht op de collectieve zorgverzekering, daardoor blijft de gemeentelijke bijdrage € 23. Het totale inkomen van Jan is dan € 1.753 per maand, dit is € 223 (15 procent) meer dan toen hij een bijstandsuitkering had.

Voorbeeld Casus paar met kinderen tabel 2.3.1

Jan en Jannie hebben twee kinderen van 14 en 16 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.503 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 969 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Jan en Jannie rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 278 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, de Regeling maatschappelijke participatie, de Tegemoetkoming school- cultuur- en sportkosten en de Internetregeling. In totaal hebben Jan en Jannie een inkomen van € 2.751 per maand.

Als Jan of Jannie werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.654 per maand. Zij houden recht op de toeslagen van het Rijk, maar deze bedragen zijn nu iets lager, en zijn nu in totaal € 964. Zij kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 210 per maand. Het totaal inkomen van Jan en Jannie is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 2.827. Dat is een stijging van € 76 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Jan of Jannie tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 1.804 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets verder af, en is nu € 870. Door hun hogere inkomen krijgen zij nog maar de helft van de Tegemoetkoming school-, cultuur- en sportkosten. Voor de Regeling maatschappelijke participatie krijgen zij alleen nog een bijdrage voor hun kinderen. Ze behouden recht op de collectieve zorgverzekering. Het gezin krijgt nu € 126 aan gemeentelijke bijdragen. Het totale inkomen van het gezin is € 2.800 per maand. Dit is € 50 (2 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden, maar € 26 minder dan toen hun inkomen gelijk was aan 110 procent Wsm.

Als Jan of Jannie gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.954 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen nu naar € 770 per maand. Het recht op de gemeentelijke regelingen blijft. Het totale inkomen van Jan en Jannie is nu € 2.851 per maand, dit is € 100 (4 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

Voorbeeld Casus alleenstaande met zorgvraag tabel 2.3.1

Wim is alleenstaand, is jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd en heeft een zorgvraag. Hij krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.052 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Hij heeft maandelijks recht op € 390 aan toeslagen van het Rijk. Voor Wim bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Wim rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 103 per maand. Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering, de Regeling maatschappelijke participatie en regeling Verborgene kosten voor zieken en gehandicapten. In totaal heeft Wim een inkomen van € 1.545 per maand.

Als Wims inkomen stijgt naar 110 procent Wsm, dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.158 per maand. Het bedrag aan landelijke toeslagen blijft € 390 per maand. Wim kan geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houdt recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 50 per maand. Bij een inkomen van 110 procent Wsm is het totaal inkomen van Wim € 1.597. Dit is een stijging van € 52 (3 procent) ten opzichte van zijn totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Wim een inkomen krijgt van 120 procent Wsm, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.263 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 390. Het recht op de regeling Verborgene kosten voor zieken en gehandicapten komt te vervallen, Wim heeft alleen nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering van € 25. Het totale inkomen van Wim is € 1.678 per maand, € 133 (9 procent) meer dan wanneer Wim een bijstandsuitkering heeft.

Als Wim een inkomen van 130 procent Wsm krijgt, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.368 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 362 per maand. Wim ontvangt minder huurtoeslag, zijn zorgtoeslag blijft gelijk. De gemeentelijke bijdrage blijft € 25. Het totale inkomen van Wim is nu € 1.755 per maand, dit is € 210 (14 procent) meer dan toen hij een bijstandsuitkering had.

3. Bevindingen

Wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

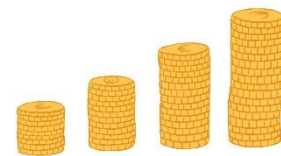
Financieel effect

Het bedrag aan toeslagen dat minima vanuit het Rijk kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dus kleiner dan die van het Rijk. Het bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. Ditzelfde geldt voor de gemeentelijke regelingen.

De gemeentelijke regelingen zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit geldt met name voor paren met oudere kinderen, die zonder gemeentelijke regelingen geen budget zouden overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Het overgehouden bedrag verschilt wel aanzienlijk per huishoudtype en inkomensniveau. Paren met een zorgvraag houden bij ieder hoger inkomen het grootste budget over voor vrije besteding dankzij het inkomen van hun thuiswonende kind. Alleenstaande ouders met jongere kinderen houden bij elk inkomensniveau ook een relatief groot budget voor vrije besteding over. Paren met oudere kinderen houden bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm minder over dan bij een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm.

Werken loont

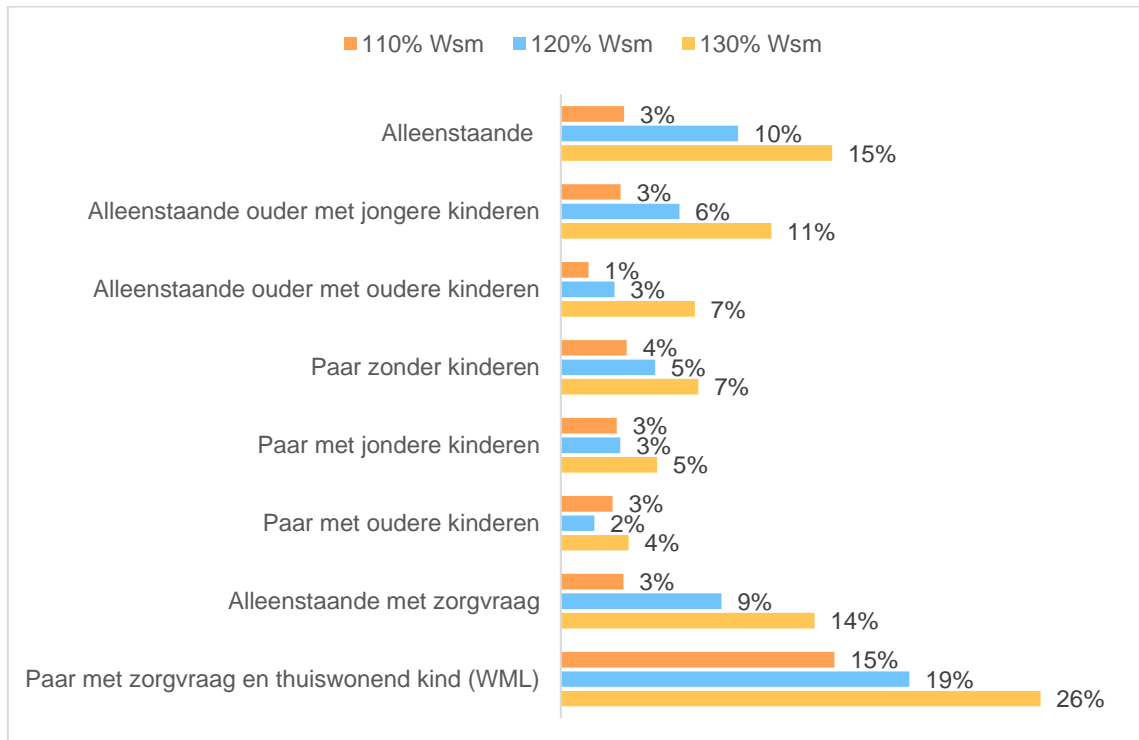
Werken loont wanneer huishoudens in Voorschoten vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm, gaan de huishoudens er in totaal inkomen op vooruit. Deze vooruitgang is echter niet evenredig met de vooruitgang in loon. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen.

Van alle huishoudens gaan alleenstaanden (zonder zorgvraag) er bij ieder hoger inkomen relatief veel op vooruit. Alleenstaanden met een zorgvraag gaan er bij een hoger inkomen ook op vooruit, al is deze vooruitgang bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm iets minder groot dan voor alleenstaanden zonder zorgvraag. Dit komt doordat het bedrag aan gemeentelijke regelingen dat alleenstaanden met een zorgvraag krijgen in de bijstandssituatie relatief hoog is, en het recht op deze regelingen vervalt bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm. Ook een alleenstaande ouder gaat er bij een hoger loon steeds relatief veel op vooruit. Een paar met zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind gaat er bij een hoger inkomen veel op vooruit omdat de kostendelersnorm vervalt en zij bij werkaanvaarding 110, 120 en 130 procent van de volledige bijstandsnorm voor paren gaan verdienen.

Paren met oudere kinderen gaan er bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm ongeveer evenveel op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie als bij een loon gelijk aan 110 procent Wsm. Dit komt doordat voor paren met oudere kinderen bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm de toeslagen vanuit het Rijk relatief sterk afnemen. Daarnaast vervalt bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm een relatief groot bedrag aan gemeentelijke regelingen, hoewel deze regelingen niet geheel komen te vervallen.

Figuur 3.1.1. Groei in totaal inkomen t.o.v. 100 procent Wsm bij werkaanvaarding⁹

3.2. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden een aantal aanbevelingen gegeven om het beleid van de gemeente Voorschoten verder aan te vullen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de gemeente het al relatief goed doet. De gemeente biedt een uitgebreid pakket aan minimaregelingen, die ervoor zorgt dat de onderzochte huishoudtypes er bij bijna ieder hoger inkomensniveau meer op vooruit gaan ten opzichte van de bijstandssituatie.

Harmoniseren van regelingen vanuit de bijzondere bijstand

De gemeente Voorschoten biedt vanuit de bijzondere bijstand twee regelingen aan die kwetsbare minima ondersteunen, namelijk de bijzondere bijstand voor pensioengerechtigden en de regeling Verborgten kosten voor zieken en gehandicapten. Deze regelingen sluiten elkaar in sommige gevallen uit: wanneer een AOW-gerechtigde gebruikmaakt van de regeling Verborgten kosten voor zieken en gehandicapten, kan hij geen gebruik meer maken van de regeling voor pensioengerechtigden. Het bedrag dat hij vanuit de eerste regeling kan krijgen is echter veel hoger dan wat hij kan krijgen vanuit de regeling voor pensioengerechtigden. Dit kan ervoor zorgen dat minima een relatief groot bedrag mislopen, zeker als zij niet weten waar zij aanspraak op maken. Het harmoniseren van deze bedragen maakt het voor minima duidelijker en transparanter waar zij recht op hebben, en zorgt ervoor dat zij geen bedragen mislopen waar zij wel recht op hebben.

Een alternatief is om deze beide regelingen samen te voegen tot één regeling voor kwetsbare minima. Hierbij kunnen zowel pensioengerechtigde minima als chronisch zieken en gehandicapten aanspraak maken op hetzelfde bedrag vanuit de bijzondere bijstand. Vaak zijn het juist pensioengerechtigden die kampen met chronische ziekten en handicaps. Door het bundelen van beide regelingen in één regeling wordt het voor deze groep duidelijker op welk bedrag zij aanspraak maken, en lopen zij geen bedragen mis waar zij wel recht op hebben.

⁹ De percentages in de grafiek zijn (voor de leesbaarheid) afgerond op hele getallen. Daarom zijn niet alle staven met dezelfde percentages even groot.

Invoeren van een glijdende schaal bij participatieregelingen

In het huidige beleid kunnen volwassen minima met een inkomen tot 110 procent Wsm gebruikmaken van de Regeling maatschappelijke participatie. Voor hun kinderen kunnen zij tot een inkomen van 130 procent Wsm nog gebruikmaken van deze regeling, hoewel het bedrag hiervoor halveert bij een inkomen hoger dan 110 procent Wsm. Ook kunnen minima-huishoudens met kinderen een tegemoetkoming krijgen voor school-, cultuur- en sportkosten. Net als bij de Regeling maatschappelijke participatie krijgen deze huishoudens tot een inkomen van 110 procent Wsm het volledige bedrag van deze regeling, bij een hoger inkomen (tot 130 procent Wsm) krijgen zij nog maar de helft van het bedrag. Door deze inkomensgrenzen gaat er bij het aanvaarden van werk bij een inkomen hoger dan 110 procent een relatief groot bedrag aan regelingen verloren. Het effect hiervan is in dit onderzoek met name te zien bij paren met oudere kinderen.

In plaats van harde inkomensgrenzen kan de gemeente bij deze regelingen een meer glijdende schaal invoeren, waarbij de bijdrage naar rato afneemt naar mate het inkomen hoger wordt. Dit houdt in dat minima tot een inkomen van, bijvoorbeeld, 110 procent Wsm het volledige bedrag krijgen, bij een inkomen van 120 procent nog 75 procent van het bedrag krijgen en bij een inkomen van 130 procent nog 50 procent. Hierdoor gaan minima er na werkaanvaarding meer op vooruit dan in de huidige situatie, wat de prikkel om te werken kan versterken.

4. Vergelijking met Nibud 2017

In 2017 heeft het Nibud onderzoek gedaan naar de inkomenseffecten van het minimabeleid. In dit hoofdstuk wordt de Minima effectrapportage van het Nibud uit 2017 vergeleken met de Inkomens effectrapportage van KWIZ in 2020.

Overeenkomsten en verschillen in resultaten

De gemeente heeft haar minimabeleid aangepast op basis van de uitkomsten van de Minima effectrapportage van het Nibud uit 2017. Een verschil in resultaten kan dus worden veroorzaakt door gemeentelijke beleidswijzigingen. Het verschil in resultaten kan ook komen door wijzigingen in landelijke regelgeving en verschillen in methodiek en definities. Het Nibud en KWIZ komen tot deels verschillende resultaten. Een overeenkomst is dat het Nibud in 2017 concludeerde dat vooral de paren met oudere kinderen te maken kregen met een armoedeval. Uit het huidige onderzoek blijkt eveneens dat paren met kinderen een relatief klein budget overhouden voor vrije besteding en er bij werkaanvaarding het minst op vooruitgaan ten opzichte van de bijstandsuitkering. Er komt uit de huidige Inkomens effectrapportage echter geen armoedeval naar voren. Dus werken loont in alle gevallen. Tevens rapporteert het Nibud een armoedeval bij een paar van AOW-gerechtigde leeftijd met een inkomen van 120 procent Wsm, maar KWIZ berekent voor deze doelgroep geen armoedeval aangezien het onwaarschijnlijk is dat deze groep nog aan het werk gaat

Belangrijkste verschillen in gemeentelijke minimaregelingen

Sinds 2017 zijn er een aantal veranderingen geweest in de gemeentelijke minimaregelingen. Het bedrag van de Individuele inkomenstoeslag is verhoogd en nu ook afhankelijk van de leeftijd van eventuele kinderen. Hierdoor gaan met name huishoudens met oudere kinderen er op vooruit. Ook de bijdrage voor school-, cultuur- en sportkosten is verhoogd, ook met name voor oudere kinderen. Naast een hoger bedrag is ook de inkomensgrens voor deze regeling verhoogd. De regeling heeft geen harde grens bij 110 procent Wsm meer, maar er is nu sprake van een meer glijdende schaal, waarbij huishoudens met een inkomen tussen 110 en 130 procent Wsm nog steeds aanspraak maken op een gedeeltelijke bijdrage. Deze wijzigingen leiden ertoe dat paren met oudere kinderen en een hoger inkomen erop vooruit gaan ten opzichte van de bijstandssituatie. Wel gaan zij er bij een inkomen van 120 procent Wsm nog steeds (iets) minder op vooruit dan bij een inkomen van 110 procent Wsm.

Belangrijkste verschillen in landelijke regelgeving

De vaste voet van de combinatiekorting is komen te vervallen in 2019, in plaats daarvan is het opbouwpercentage van het bedrag verhoogd. Dit betekent dat de combinatiekorting lager uitvalt en het maximale bedrag voor de IACK bij een lager inkomen wordt bereikt. Echter, geen van de huishoudens in dit onderzoek die aanspraak maken op de combinatiekorting (alleenstaande ouders met jonge kinderen) hebben een dergelijk hoog inkomen. Zij hebben dus bij ieder hoger inkomen recht op meer combinatiekorting. Vrijwel alle toeslagen die minima in 2020 kunnen ontvangen zijn verhoogd ten opzichte van 2017. Het Wettelijk minimumloon (en daarmee ook de bijstandsuitkering) is ongeveer € 100 hoger dan in 2017. Ook de zorgtoeslag, kinderbijslag en het kindgebonden budget zijn verhoogd ten opzichte van 2017. Daarnaast zijn de inkomensgrenzen voor deze toeslagen verhoogd. Dit betekent dat voor de minima in dit onderzoek zowel het netto inkomen als de bijdragen vanuit het Rijk relatief hoger uitvallen dan in 2017.

Belangrijkste verschillen in methodiek en definities

- Het Nibud gebruikt gemiddelde tarieven voor uitgaven zoals gas, water en elektra, KWIZ maakt zo veel mogelijk gebruik van lokale tarieven. Ook gebruikt KWIZ het gemiddelde gebruik zoals dat door de aanbieder wordt aangegeven, bijvoorbeeld voor elektriciteit. Het Nibud gebruikt hier eigen gegevens voor. Hierdoor vallen de vaste lasten bij KWIZ anders uit, met name voor meerpersoonshuishoudens.
- Bij de rapportage van het Nibud is de inkomensafhankelijke combinatiekorting niet meegenomen in de maandelijkse inkomsten. In de Inkomens effectrapportage neemt KWIZ dit wel mee als maandelijks inkomen in de bijdragen van het Rijk. Dit betekent dat in de huidige Inkomens effectrapportage de bijdrage van het Rijk voor alleenstaanden met jonge kinderen hoger uitvalt.

- Het Nibud heeft met de gemeente een bedrag afgesproken voor de (gemiddelde) huur die minima betalen. KWIZ gaat hierbij uit van de gemiddelde huurprijs in de sociale huur op basis van data van het HCIB. De huur (en daarmee de huurtoeslag) die in 2017 is gebruikt, is hierdoor een stuk hoger dan in 2020.
- Het Nibud heeft de computerregeling meegenomen als korting op de post 'inventaris'. KWIZ heeft dit niet gedaan omdat dit een verstrekking betreft die eens in de vijf jaar aangevraagd kan worden en het dus geen structureel, maandelijks inkomen betreft.
- Voor de collectieve zorgverzekering neemt KWIZ voor AOW-gerechtigden in 2020 het meest uitgebreide pakket van Menzis, het Nibud heeft in 2017 voor AOW'ers het niet-uitgebreide pakket van Zorg en Zekerheid meegenomen. Hierdoor valt het budget voor vrije besteding voor ouderen een paar euro lager uit dan in 2017.
- Het Nibud gaat bij een paar van AOW-leeftijd op 100 procent Wsm uit van een volledige AOW-uitkering voor paren, waar KWIZ uitgaat van een uitkering ter hoogte van de bijstandsnorm voor AOW-gerechtigde paren op 100 procent Wsm. Dit heeft tot gevolg dat AOW-gerechtigde paren er in 2020 bij hogere inkomens meer op vooruit gaan dan in 2017.
- Het Nibud heeft het huishoudtype 'paar met zorgvraag en thuiswonend, werkend kind' op een andere manier benaderd. Het Nibud gaat er vanuit het paar een bijstandsuitkering ontvangt en dat het kind werkt tegen het Wettelijk minimumloon (WML). Bij de inkomensgrenzen 110, 120 en 130 procent Wsm, gaan zij er vanuit dat het kind een hoger inkomen ontvangt en het paar blijft een bijstandsuitkering houden. KWIZ gaat er vanuit dat een van het paar gaat werken en daarbij een inkomen verdient tegen 110, 120 en 130 procent Wsm. Het kind blijft werken tegen het Wettelijk minimumloon (WML).
- Voor het paar met zorgvraag en een thuiswonend, werkend kind telt het Nibud het volledig inkomen, toeslagen en uitgaven van het kind geheel op bij het huishoudinkomen. In dit huidige onderzoek is dit niet gedaan. KWIZ gaat ervan uit dat het kind het eigen inkomen beheert en zo veel mogelijk de eigen kosten betaalt. Wel betaalt het kind maandelijks kostgeld aan zijn ouders om het bedrag dat zij door zijn inkomen mislopen aan bijstand en huurtoeslag te compenseren.

Bijlage 1. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B1.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	286	286	286	258	286
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	390	390	390	362	390
Totaal inkomsten	1.442	1.548	1.653	1.730	1.442
Uitgaven					
Huur	565	565	565	565	565
Gas, water, elektra	84	84	84	84	84
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	53	53	53	53	53
(collectieve) zorgverzekering	151	151	151	151	151
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	179	179	179	179	179
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.371	1.371	1.371	1.371	1.371
Budget exclusief regelingen gemeente	71	177	282	359	71
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	53	0	0	0	53
Korting collectieve zorgverzekering	23	23	23	23	23
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	38
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	12	12	0	0	12
Totaal regelingen gemeente	88	35	23	23	126
Budget inclusief regelingen gemeente	160	212	305	383	197
Vrije bestedingen	110	176	182	182	110
Restant	50	36	123	201	87

Tabel B1.2 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, 2 jongere kinderen (3 en 5 jaar)¹⁰

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	325	325	325	325	325
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	36	40	45	0
Kinderbijslag	148	148	148	148	148
Kindgebonden budget	448	448	448	448	448
Totaal bijdragen Rijk	1.025	1.060	1.065	1.070	1.025
Totaal inkomsten	2.077	2.218	2.328	2.438	2.077
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	188	188	188	188	188
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	151	151	151	151	151
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Onderwijs	3	3	3	3	3
Kosten BSO	0	67	86	86	0
Vervoer	20	20	20	20	20
Reserveringsuitgaven	257	257	257	257	257
Huishoudelijke uitgaven	358	358	358	358	358
Totaal uitgaven	1.754	1.821	1.840	1.840	1.754
Budget exclusief regelingen gemeente	323	397	488	598	323
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	23	23	23	23	23
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	38
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	20	20	10	10	20
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	48	48	18	18	48
Totaal regelingen gemeente	160	91	51	51	197
Budget inclusief regelingen gemeente	483	488	539	649	520
Vrije bestedingen	190	251	260	260	190
Restant	293	237	279	389	330

¹⁰ Bij de kosten BSO is de tegemoetkoming kinderopvang al verrekend.

Tabel B1.3 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)¹¹

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	325	325	325	325	325
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	211	211	211	211	211
Kindgebonden budget	504	504	504	504	504
Totaal bijdragen Rijk	1.144	1.144	1.144	1.144	1.144
Totaal inkomsten	2.196	2.301	2.407	2.512	2.196
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	188	188	188	188	188
Telefoon, internet en kabel	76	76	76	76	76
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	151	151	151	151	151
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Onderwijs	72	72	72	72	72
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	46	46	46	46	46
Reserveringsuitgaven	298	298	298	298	298
Huishoudelijke uitgaven	539	539	539	539	539
Totaal uitgaven	2.087	2.087	2.087	2.087	2.087
Budget exclusief regelingen gemeente	110	215	320	425	110
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	23	23	23	23	23
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	50
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	83	83	42	42	83
Internetregeling	20	20	20	20	20
Regeling maatschappelijke participatie	48	48	18	18	48
Totaal regelingen gemeente	243	174	103	103	293
Budget inclusief regelingen gemeente	353	389	423	528	403
Vrije bestedingen	250	310	312	312	250
Restant	103	79	111	216	153

¹¹ Bij de kosten BSO is de tegemoetkoming kinderopvang al verrekend.

Tabel B1.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	321	319	260	194	321
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	520	515	421	321	520
Totaal inkomsten	2.023	2.169	2.225	2.275	2.023
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	133	133	133	133	133
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	301	301	301	301	301
Overige verzekeringen	28	28	28	28	28
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	31	31	31	31	31
Reserveringsuitgaven	285	285	285	285	285
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	1.984	1.984	1.984	1.984	1.984
Budget exclusief regelingen gemeente	39	184	241	291	39
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	47	47	47	47	47
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	50
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	24	24	0	0	24
Totaal regelingen gemeente	139	70	47	47	189
Budget inclusief regelingen gemeente	178	255	287	338	228
Vrije bestedingen	168	223	240	240	168
Restant	10	32	47	98	60

Tabel B1.5 Paar, niet AOW-gerechtigd, 2 jongere kinderen (3 en 5 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	321	319	260	194	321
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	148	148	148	148	148
Kindgebonden budget	182	182	182	182	182
Totaal bijdragen Rijk	850	845	751	651	850
Totaal inkomsten	2.353	2.498	2.555	2.605	2.353
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	226	226	226	226	226
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	301	301	301	301	301
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	3	3	3	3	3
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	35	35	35	35	53
Reserveringsuitgaven	361	361	361	361	361
Huishoudelijke uitgaven	501	501	501	501	501
Totaal uitgaven	2.218	2.218	2.218	2.218	2.236
Budget exclusief regelingen gemeente	135	280	336	387	117
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	47	47	47	47	47
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	38
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	20	20	10	10	20
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	60	60	18	18	60
Totaal regelingen gemeente	195	126	75	75	232
Budget inclusief regelingen gemeente	330	406	411	461	349
Vrije bestedingen	230	276	290	290	230
Restant	100	130	121	171	119

Tabel B1.6 Paar, niet AOW-gerechtigd, 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	321	319	260	194	321
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	211	211	211	211	211
Kindgebonden budget	238	238	238	238	238
Totaal bijdragen Rijk	969	964	870	770	969
Totaal inkomsten	2.472	2.618	2.674	2.724	2.472
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	226	226	226	226	226
Telefoon, internet en kabel	84	84	84	84	84
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	301	301	301	301	301
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	72	72	72	72	72
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	53	53	53	53	53
Reserveringsuitgaven	415	415	415	415	415
Huishoudelijke uitgaven	669	669	669	669	669
Totaal uitgaven	2.543	2.543	2.543	2.543	2.543
Budget exclusief regelingen gemeente	-71	75	131	181	-71
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	47	47	47	47	47
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	50
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	83	83	42	42	83
Internetregeling	20	20	20	20	20
Regeling maatschappelijke participatie	60	60	18	18	60
Totaal regelingen gemeente	278	210	126	126	328
Budget inclusief regelingen gemeente	208	284	257	308	258
Vrije bestedingen	290	343	350	350	290
Restant	-82	-59	-93	-42	-32

Tabel B1.7 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.176	1.294	1.412	1.529	1.176
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	288	288	288	288	288
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	392	392	392	392	392
Totaal inkomsten	1.568	1.686	1.804	1.921	1.568
Uitgaven					
Huur	565	565	565	565	565
Gas, water, elektra	102	102	102	102	102
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	53	53	53	53	53
(collectieve) zorgverzekering	173	173	173	173	173
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	13	13	13	13	13
Reserveringsuitgaven	185	185	185	185	185
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.408	1.408	1.408	1.408	1.408
Budget exclusief regelingen gemeente	160	278	395	513	160
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	53	0	0	0	53
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	25	25
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	0
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	12	12	0	0	12
Regeling pensioengerechtigden	7	7	0	0	28
Totaal regelingen gemeente	98	44	25	25	119
Budget inclusief regelingen gemeente	258	322	421	538	279
Vrije bestedingen	111	154	159	159	111
Restant	147	168	262	379	168

Tabel B1.8 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.594	1.754	1.913	2.073	1.594
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	327	327	327	325	327
Zorgtoeslag	199	199	182	164	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	526	526	509	489	526
Totaal inkomsten	2.120	2.280	2.422	2.562	2.120
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	162	162	162	162	162
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	345	345	345	345	345
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	26	26	26	26	26
Reserveringsuitgaven	299	299	299	299	299
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	2.053	2.053	2.053	2.053	2.053
Budget exclusief regelingen gemeente	67	226	369	508	67
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	51	51	51	51	51
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	0
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	24	24	0	0	24
Regeling pensioengerechtigden	15	15	0	0	36
Totaal regelingen gemeente	158	89	51	51	179
Budget inclusief regelingen gemeente	225	315	420	559	246
Vrije bestedingen	168	211	218	218	168
Restant	57	104	202	341	78

Tabel B1.9 Alleenstaande, niet AOW-gerechtigd, met zorgvraag

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	286	286	286	258	286
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	390	390	390	362	390
Totaal inkomsten	1.442	1.548	1.653	1.730	1.442
Uitgaven					
Huur	565	565	565	565	565
Gas, water, elektra	84	84	84	84	84
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	53	53	53	53	53
(collectieve) zorgverzekering	173	173	173	173	173
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	22	22	22	22	22
Medicijnen	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	197	197	197	197	197
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.439	1.439	1.439	1.439	1.439
Budget exclusief regelingen gemeente	4	109	214	291	4
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	53	0	0	0	53
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	25	25
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	38
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	13	13	0	0	13
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	12	12	0	0	12
Totaal regelingen gemeente	103	50	25	25	140
Budget inclusief regelingen gemeente	106	158	239	317	144
Vrije bestedingen	111	154	159	159	111
Restant	-5	4	80	158	33

Tabel B1.10 Alleenstaande, AOW-gerechtigd, met zorgvraag

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.176	1.294	1.412	1.529	1.176
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	288	288	288	288	288
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	392	392	392	392	392
Totaal inkomsten	1.568	1.686	1.804	1.921	1.568
Uitgaven					
Huur	565	565	565	565	565
Gas, water, elektra	102	102	102	102	102
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	53	53	53	53	53
(collectieve) zorgverzekering	173	173	173	173	173
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	20	20	20	20	20
Medicijnen	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	210	210	210	210	210
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.461	1.461	1.461	1.461	1.461
Budget exclusief regelingen gemeente	107	225	343	460	107
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	53	0	0	0	53
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	25	25
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0
Verborgen kosten chronisch zieken en gehandicapten	13	13	0	0	13
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Regeling maatschappelijke participatie	12	12	0	0	12
Regeling pensioengerechtigden	0	0	0	0	21
Totaal regelingen gemeente	103	50	25	25	124
Budget inclusief regelingen gemeente	210	275	368	486	231
Vrije bestedingen	121	164	169	169	121
Restant	89	111	199	317	110

Tabel B1.11 Paar, niet AOW-gerechtigd, met zorgvraag en thuiswonend werkend kind van 25

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.303	1.654	1.804	1.954	1.303
<i>Bijdragen</i>					
Kostgeld	521	521	521	521	521
Huurtoeslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kindbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	720	717	682	648	720
Totaal inkomsten	2.023	2.371	2.486	2.603	2.023
Uitgaven					
Huur	625	625	625	625	625
Gas, water, elektra	188	188	188	188	188
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	69	69	69	69	69
(collectieve) zorgverzekering	323	323	323	323	323
Overige verzekeringen	28	28	28	28	28
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	37	37	37	37	37
Medicijnen	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	303	303	303	303	303
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	2.106	2.106	2.106	2.106	2.106
Budget exclusief regelingen gemeente	-83	265	380	497	-83
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	69	0	0	0	69
Korting collectieve zorgverzekering	49	49	0	0	49
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	50
Verborgene kosten chronisch zieken en gehandicapten	13	0	0	0	13
Tegemoetkoming schoolcultuur en sportkosten	0	0	0	0	0
Internetregeling	0	0	0	0	0
Schoolspullenpas	24	0	0	0	24
Totaal regelingen gemeente	154	49	0	0	204
Budget inclusief regelingen gemeente	71	314	380	497	121
Vrije bestedingen	224	251	295	295	224
Restant	-153	63	85	202	-103